De Omgevingswet en participatie: nog 12 maanden te gaan!

Pascale Georgopoulou
Adviseur VNG Programma Invoering Omgevingswet

Voor meer informatie:
https://vng.nl/rubrieken/onderwerpen/omgevingswet-voor-raadsleden

Ons gesprek vanavond

- De bedoeling van de Omgevingswet
- Wat moet er klaar zijn op 1 januari 2022?
- Keuzes
- Discussie over prioriteiten

Actualiteit

VNG: VERKLAAR OMGEVINGSWET NIET CONTROVERSIEEL

Martin Hendriksma ● 15 jan 2021 8 reacties

De VNG doet aan de Eerste en Tweede Kamer de klemmende oproep de Omgevingswet niet controversieel te verklaren nu het kabinet demissionair is. Dat zou gemeenten nog langer onzekerheid laten en waarschijnlijk betekenen dat de geplande invoering per 1 januari 2022 moet worden uitgesteld.

Energie

Hoewel de VNG eerder vandaag aanvullende eisen stelde aan minister Ollongren (Binnenlandse Zaken) voor

Gemeenten willen duidelijkheid inwerkingtreding Omgevingswet

Nieuws

Gerelateerde onderwerpen
Omgevingswet

donderdag 14 januari 2021

Op 14 januari is de Eerste Kamer in debat gegaan met de minister over het Koninklijk Besluit voor inwerkingtreding van de Omgevingswet. Gemeenten herkennen de zorgen die de Eerste Kamer heeft. Voor gemeenten is ook duidelijkheid over de inwerkingtredingsdatum van groot belang.

In de Eerste Kamer leven zorgen over de kosten en de kostenverdeling van de nieuwe wet. De VNG maakt zich ook zorgen over de kosten, zowel de invoeringskosten als de structurele financiële effecten van de Omgevingswet. De minister heeft eind 2020 toegezegd om op basis van de uitkomsten van onderzoek hierover in gesprek te gaan met de koepels. Die onderzoeksuitkomsten worden dit kwartaal verwacht en de VNG zal die voorleggen aan gemeenten.

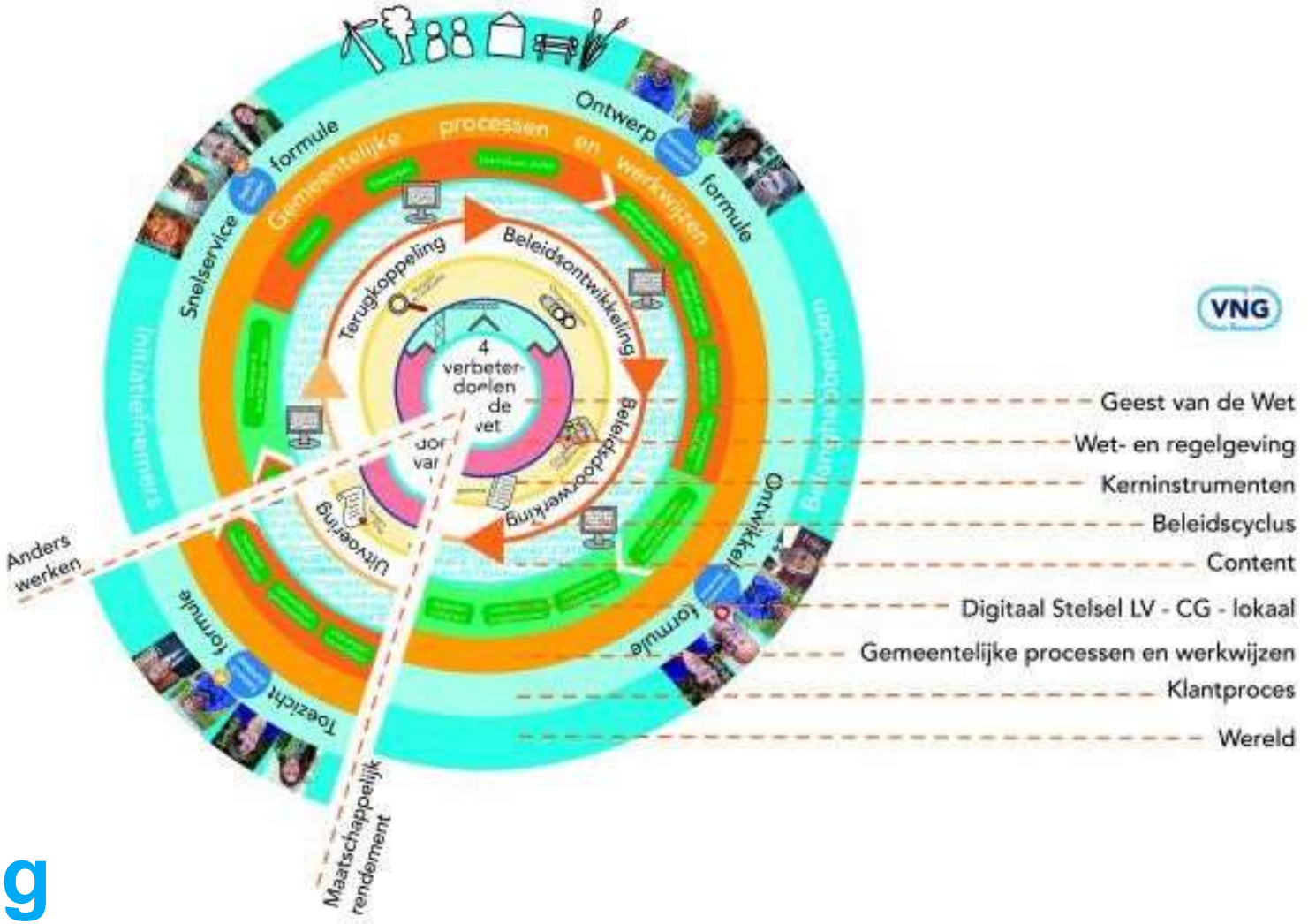
Trouw

Binnenhof

Ollongren weet conflict met senaat over Omgevingswet te sussen

De bedoeling

De raad in positie!

1. Blijf op de hoogte 2. Maak een eigen agenda 3. Ga in gesprek over keuzes 4. Monitor en evalueer

1. Blijf op de hoogte

Minimaal klaar op 1-1-2022

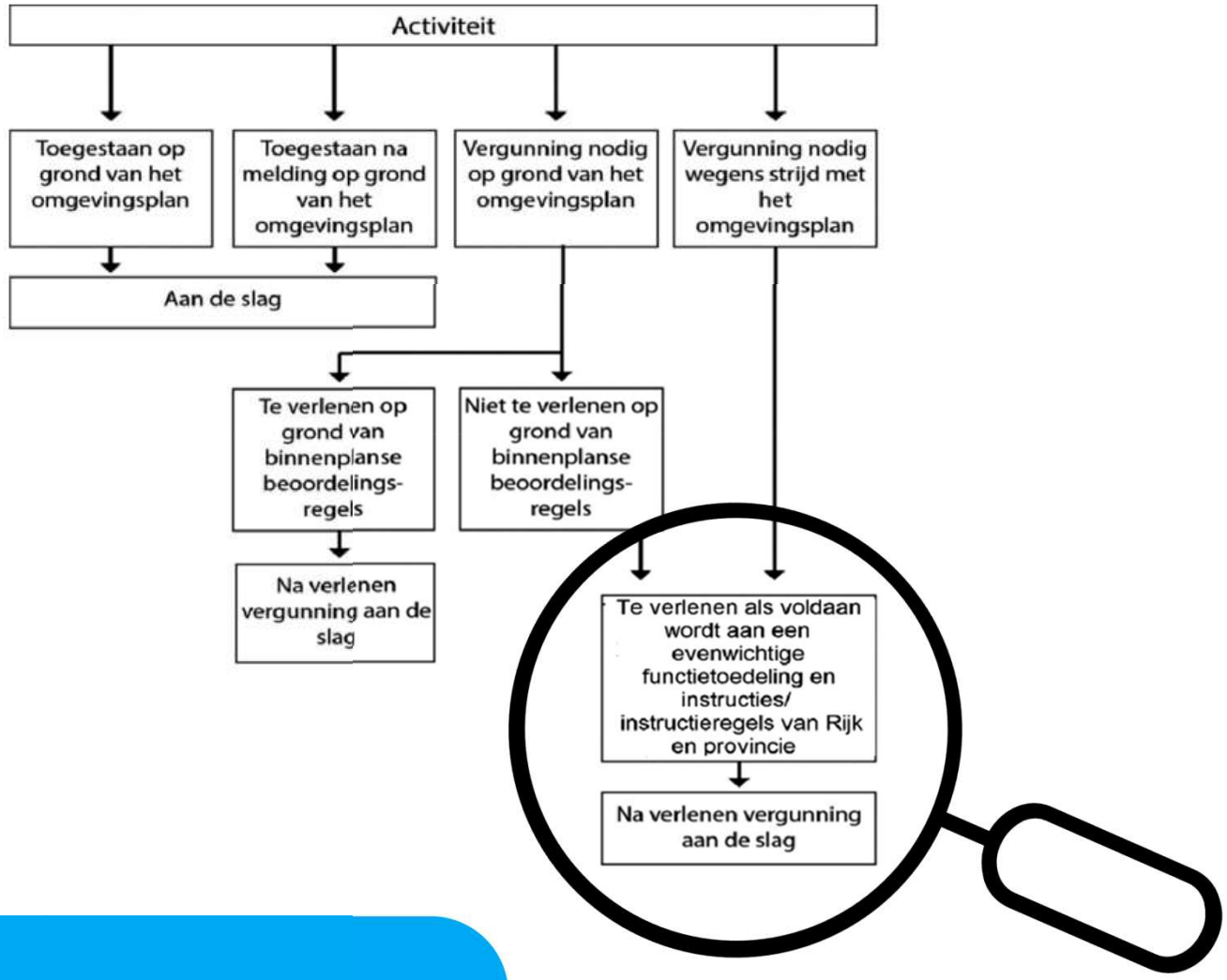
HOEDAN?

- Omgevingsvergunning afgeven binnen 8 weken
- Aangesloten zijn op het DSO-LV

Minimale acties Omgevingswet

1. Ambities, strategie, aanpak en financiën bepaald (advies)
2. Kunnen wijzigen omgevingsplan (eis)
3. Proces behandelen vergunningaanvragen en meldingen ingericht
4. Participatie bij initiatieven ingericht (eis)
5. Legesmodel aangepast (eis)
6. Commissie ruimtelijke kwaliteit ingesteld (eis)
7. Omgevingsvisie vastgesteld (eis 2024)
8. Beschikken over volledig omgevingsplan (eis 2029)

3. Proces behandelen vergunningaanvragen en meldingen: adviesrecht

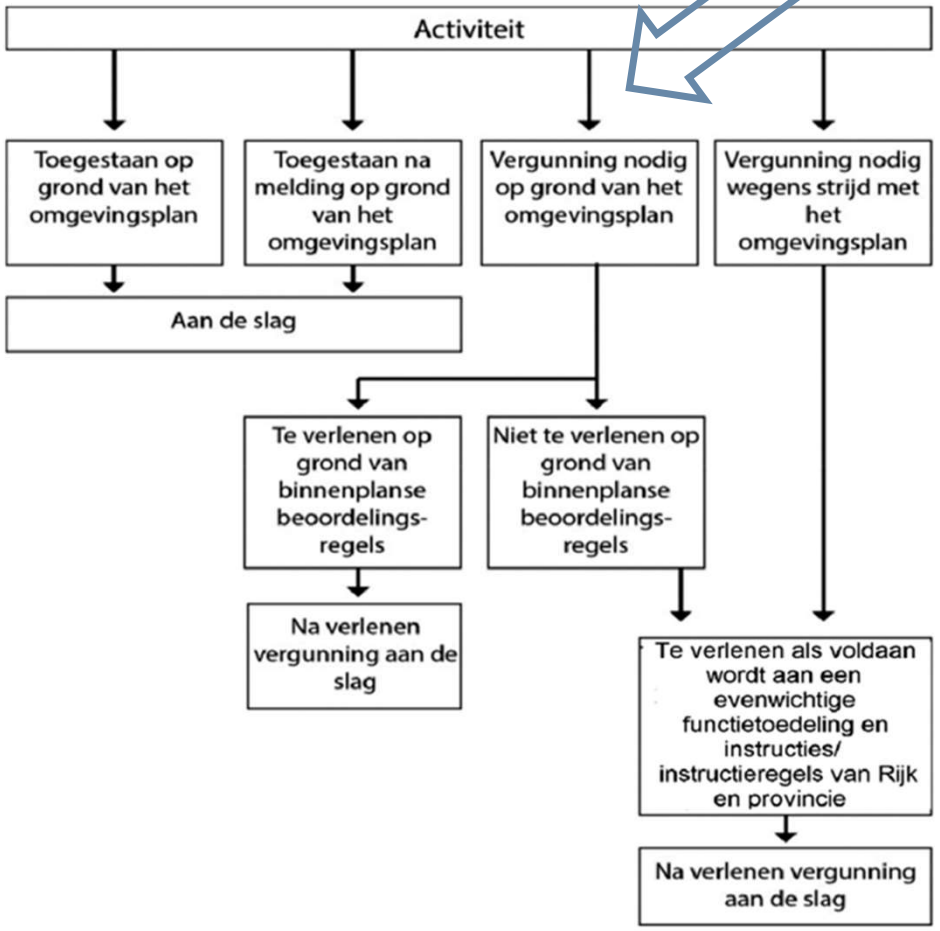

4. Participatie bij initiatieven ingericht

Participatie?

Participatie?

Participatie?

Optie 1: aanvraag voor een omgevingsvergunning, waarbij de aanvraagvereiste participatie niet is ingevuld.	Optie 1: het bevoegd gezag neemt deze niet in behandeling.	
Optie 2: aanvraag voor een omgevingsvergunning, waarbij bij de aanvraagvereiste participatie is ingevuld "nee".	Optie 2A: het bevoegd gezag vindt dat er belangen hadden moeten worden opgehaald.	I Het bevoegd gezag verzoekt de initiatiefnemer alsnog belangen op te halen (participatietraject).
		II Het bevoegd gezag komt in contact met derden om zelf belangen op te halen.
		III Het bevoegd gezag start een zienswijzeprocedure en verlengt de aanvraagprocedure met zes weken.
	Optie 2B: Het bevoegd gezag is het met de initiatiefnemer eens dat het ophalen van belangen niet nodig is.	
Optie 3: aanvraag voor een omgevingsvergunning, waarbij bij de aanvraagvereiste participatie is ingevuld "ja", verslag is toegevoegd.	Optie 3A: Het bevoegd gezag weegt de uitkomsten van het participatieproces mee bij besluitvorming over de aanvraag.	
	Optie 3B: Het bevoegd gezag is van oordeel dat de uitkomsten van het participatieproces onvoldoende inzicht bieden in de belangen.	I Het bevoegd gezag verzoekt de initiatiefnemer alsnog belangen op te halen (participatietraject).
		II Het bevoegd gezag komt in contact met derden om belangen op te halen.
		III Het bevoegd gezag start een zienswijzeprocedure en verlengt de aanvraagprocedure met zes weken.
Optie 4: aanvraag voor een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit met verplichte participatie, dus aanvraagvereiste participatie is ingevuld : "ja", verslag is toegevoegd.	Optie 4A: Het bevoegd gezag weegt de uitkomsten van het participatieproces mee bij besluitvorming over de aanvraag.	
	Optie 4B: Het bevoegd gezag is van oordeel dat de uitkomsten van het participatieproces onvoldoende inzicht bieden in de belangen.	I Het bevoegd gezag verzoekt de initiatiefnemer alsnog belangen op te halen (participatietraject).
		II Het bevoegd gezag komt in contact met derden om belangen op te halen.
		III Het bevoegd gezag start een zienswijzeprocedure en verlengt de aanvraagprocedure met zes weken.

Er is meer …
algemene beginselen van behoorlijk bestuur

Het bestuursorgaan vergaart bij de voorbereiding van een besluit de nodige kennis over de relevante feiten en de af te wegen belangen en moet het besluit motiveren (artikel 3:4 en 3.46 Awb). In besluiten moet dus worden aangegeven welke belangen en maatstaven een rol hebben gespeeld bij de belangenafweging.
Participatie is een onderdeel van deze belangenafweging.

2. Maak een eigen agenda

Beter één goed besluit, dan tien halve!

To do list voor de gemeenteraad 2020-2021

- **Ambitie, strategie en beleid**
  - ☐ Vaststellen implementatieplan (ambities, leidende principes, tempo, budget enz)
    - ☐ Planning van raadsbesluten 2021-2022
  - ☐ Uitgangspunten omgevingsplan (plan van aanpak met keuzes over structuur, opbouw, tempo)
    - ☐ Raadsbesluit over gevallen van buitenplanse omgevingsplanactiviteiten waarvoor de raad adviesrecht heeft.
  - ☐ Uitgangspunten implementatie VTH & WKB
    - ☐ Raadsbesluit gevallen van buitenplanse omgevingsplanactiviteiten waarvoor participatie verplicht is
      - ☐ (Indien van toepassing) Raadsbesluit verordening inspraak en participatie
  - ☐ (Indien van toepassing) Nieuwe contracten met uitvoeringsdiensten (bijv. Omgevingsdienst): raadsbesluit
  - ☐ Opschonen bestaande verordeningen; indien vormgegeven in Verordening Fysieke Leefomgeving: raadsbesluit
  - ☐ Legesverordening (waarin gevolgen Omgevingswet en WKB zijn verwerkt)
  - ☐ Mandaatregelingen
  - ☐ Verordening Nadeelcompensatie (v/h planschadeverordening)
  - ☐ Instellen commissie ruimtelijke kwaliteit: raadsbesluit
    - ☐ (Indien van toepassing) Raadsbesluit kaders ruimtelijke kwaliteit
  - ☐ Verordening kwaliteit VTH: raadsbesluit
  - ☐ Handhavingsbeleid en uitvoeringsprogramma incl. WKB: raadsbesluit
- **Omgevingsvisie en programma**
  - ☐ PvA opstellen omgevingsvisie (inclusief planning)
  - ☐ (Indien van toepassing) Vaststelling programma luchtkwaliteit
  - ☐ (Indien van toepassing) Raadsbesluit gelijkstellingsbepaling omgevingsvisie
- ☐ **Omgevingsplan**
  - ☐ PvA opstellen omgevingsplan (inclusief planning en keuzes over transitieperiode)
  - ☐ (Indien van toepassing) Raadsbesluit Delegatiebesluit aan het college om het omgevingsplan te wijzigen
- ☐ **Initiatieven, dienstverlenings- en behandelprocessen**
  - ☐ PvA invoering VTH-processen (inclusief WKB)
- ☐ **Monitor, toezicht en handhaving (incl. WKB)**
  - ☐ (Indien van toepassing) Nieuwe samenwerkingsafspraken met (regionale) overheden en ketenpartners

3. Ga in gesprek over keuzes

DIVERSE SMAKEN/KEUZES

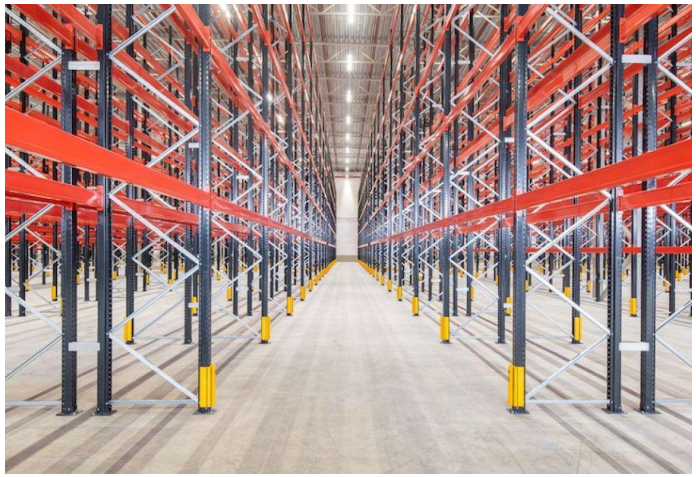
- meer of minder “in de geest” van de Omgevingswet;
- meer of minder dichtbij de huidige werkwijze;
- de gemeente óf de samenleving meer aan het stuur;
- óf het college van B&W óf de gemeenteraad meer aan het stuur;
- óf meer vooraf te sturen óf meer achteraf te controleren.

Het keuzepaneel

	Of	
Faciliteren		Sturen
Sectorale benadering		Integrale benadering
Globaal kader		Gedetailleerd kader
Regionale samenwerking		Lokale oplossingen
Beoordelingsregels		Algemene regels
Verplichte participatie		Stimuleren participatie
Persoonlijk contact		Digitale dienstverlening
Parallel spoor met pilots		Geen parallel spoor met pilots
Programma		Omgevingsvisie

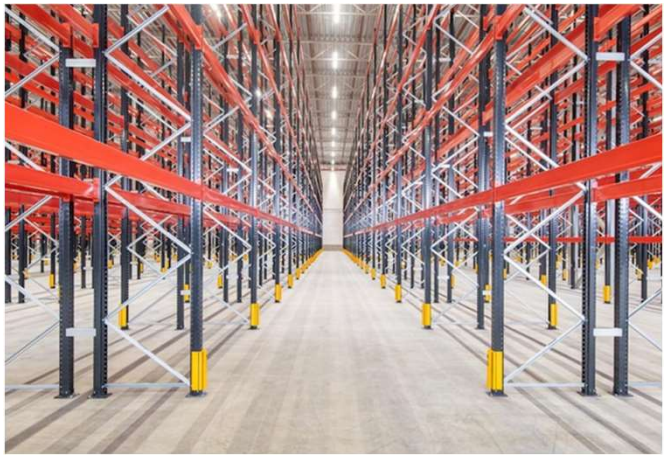
#HOEDAN

Stelling

Bij de beoordeling van initiatieven gaat de gemeente uit van maatwerk en staat de initiatiefnemer centraal.

Stelling

De raad heeft respect voor de uitkomsten van het participatieproces.

Keuze: Faciliteren of sturen

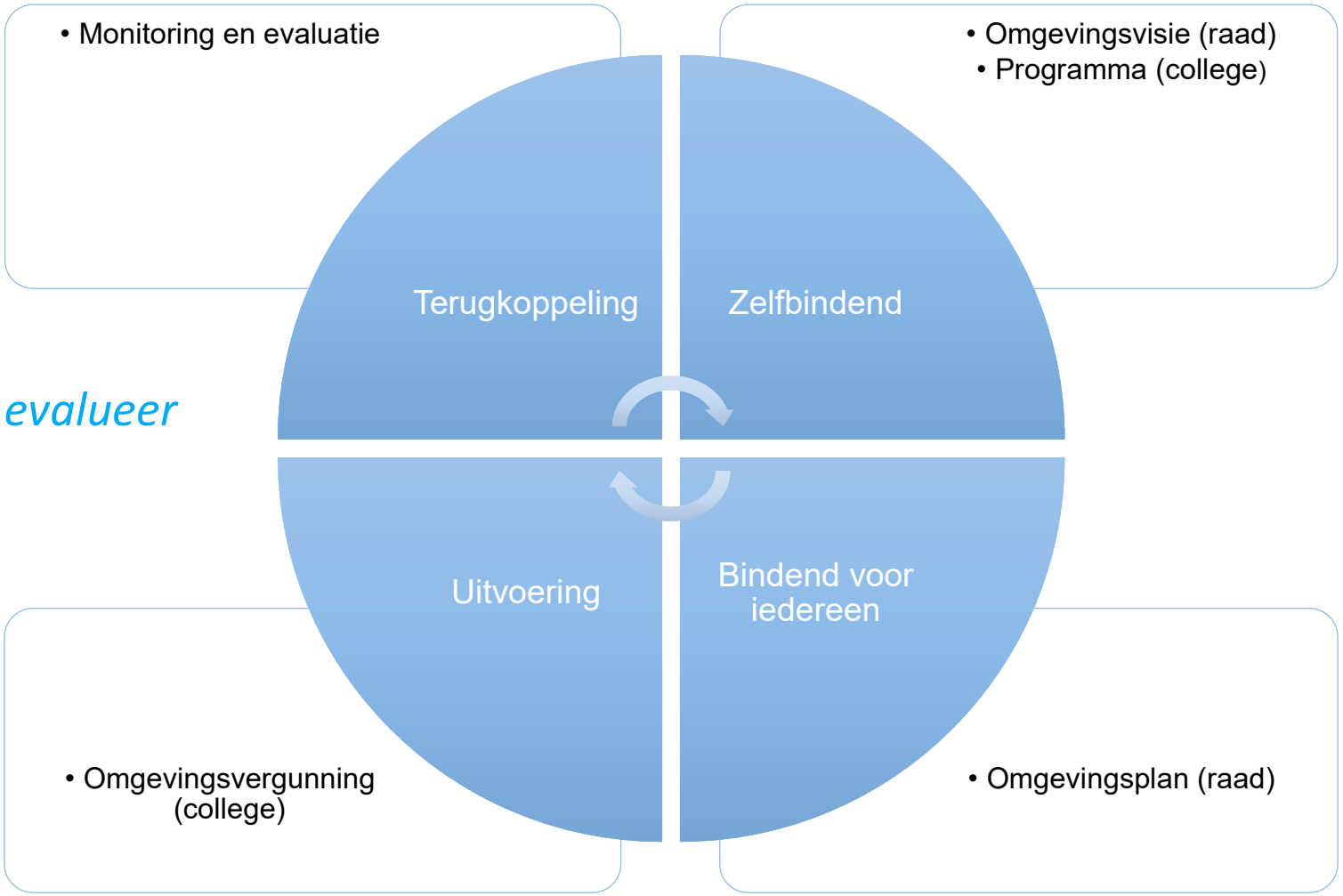
Uitnodigingsplanologie

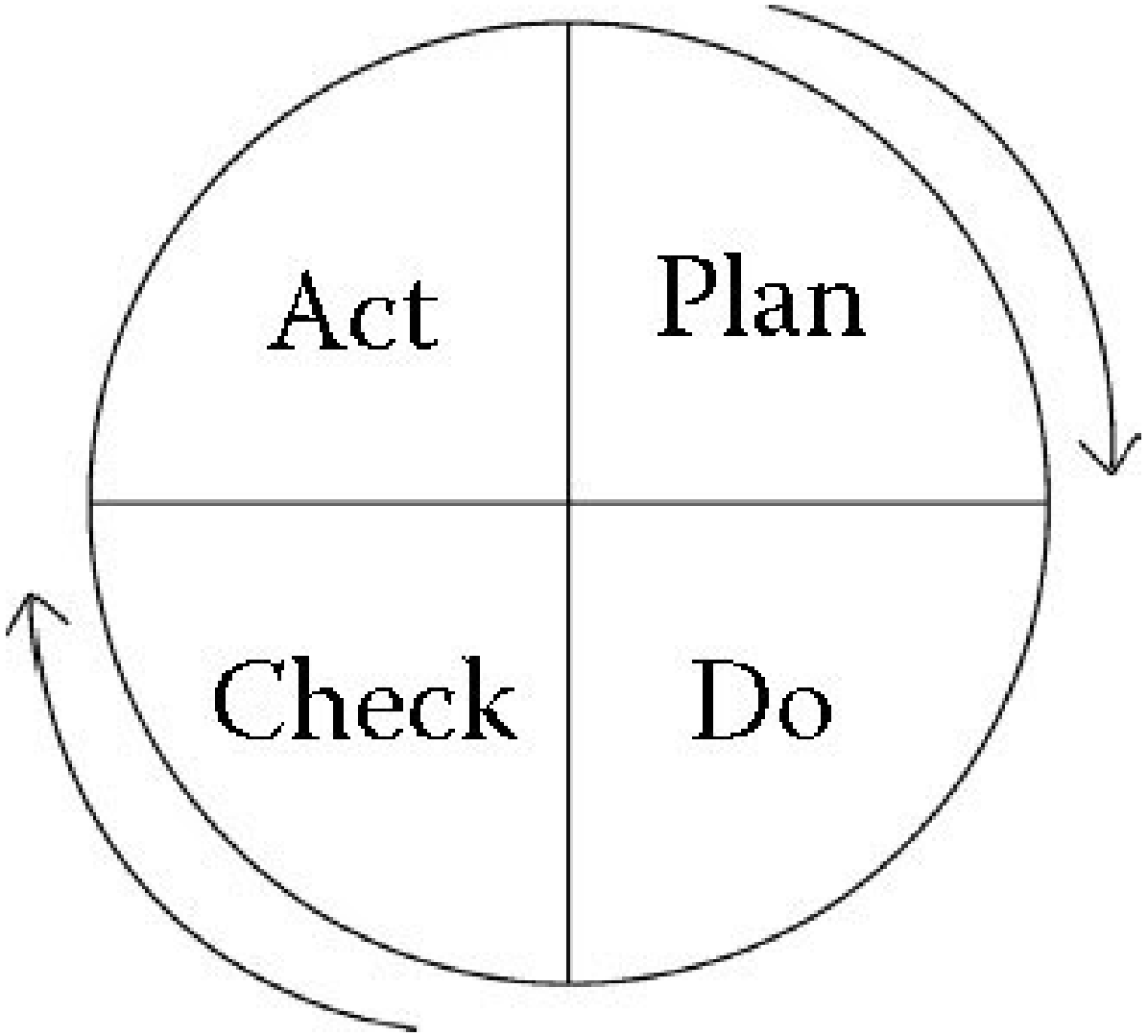
- Meer ruimte voor co-creatie
- Meer ruimte voor initiatief
- Meer maatwerk: meer college
- Afspraken vooraf rol raad-college
- Minder greep op halen maatschappelijke doelen en behoud kernkwaliteiten
- Deregulering
- Meer kans organische gebiedsontwikkeling

Toelatingsplanologie

- Duidelijk, gedetailleerd kader raad
- Meer afwijkprocedures
- Niet de geest van de wet
- Minder PPS constructies
- Meer grip op gewenste doelen
- Zicht op rechtsgelijkheid tussen gebieden

4. Monitor en evalueer

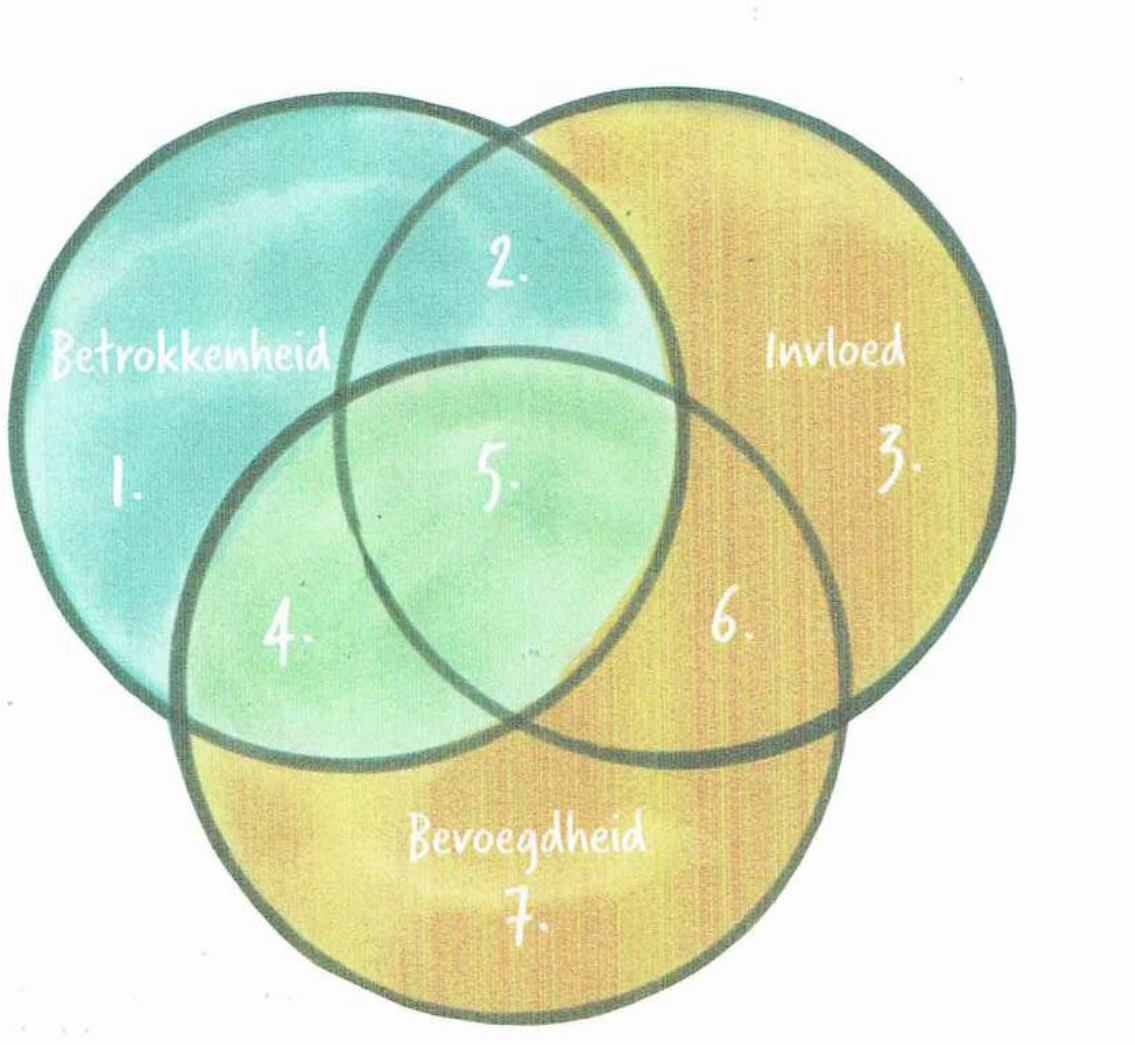

Act
Plan
Check
Do

De raad in positie!

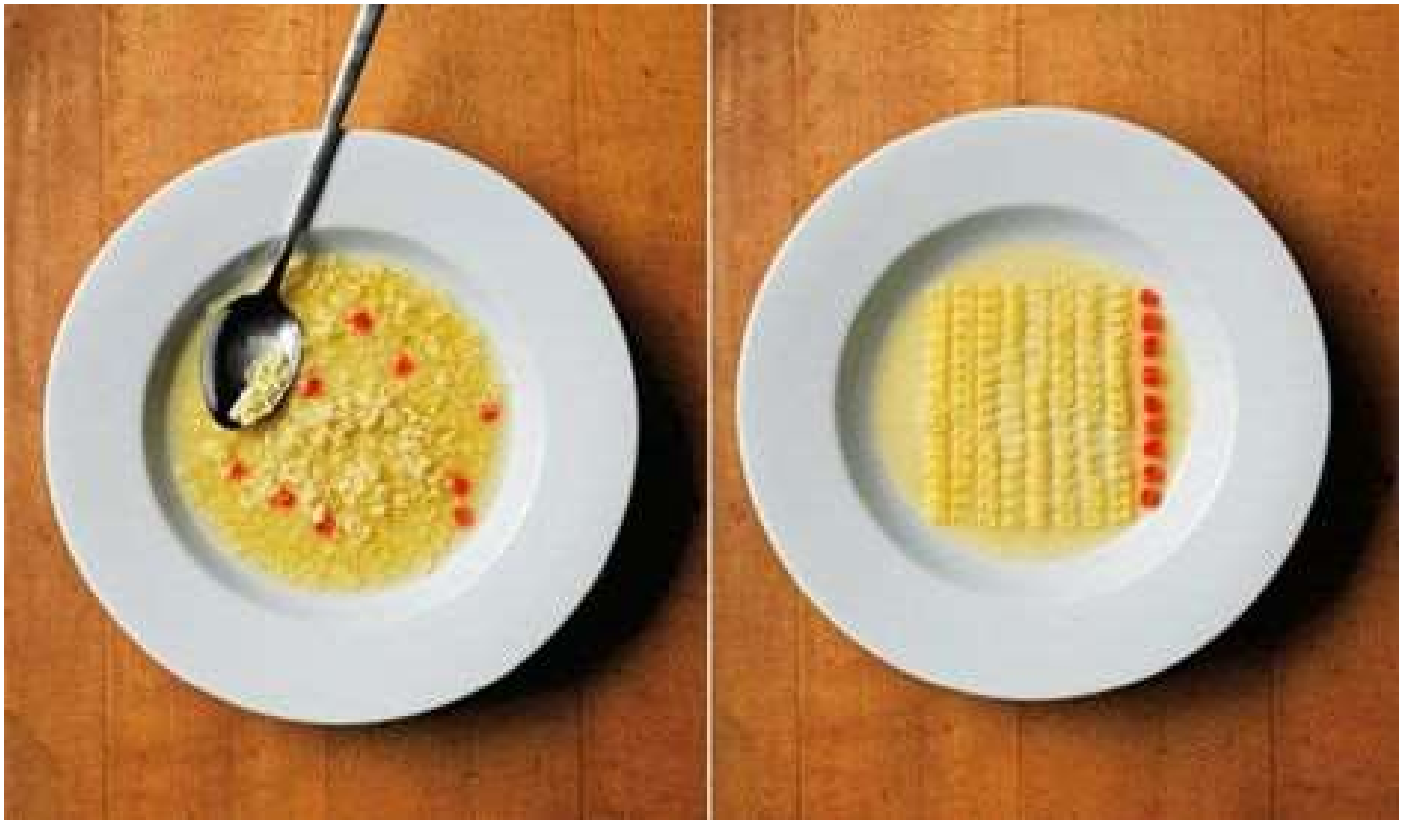
Prioriteren

1. Blijf op de hoogte 2. Maak een eigen agenda 3. Ga in gesprek over keuzes 4. Monitor de voortgang

4+5: Ga ervoor!
1+2: Kies
3+6+7: Nietsdoen

Uit boek “Pionieren in participatieland”

Hartelijk dank!

pascale.georgopoulou@vng.nl